

A Szerzői Jogi Szakértő Testület kiegészítő szakértői véleménye

A szakvélemény címe: Meditációs szövegek szerzői jogvédelme

Ügyszám: SzJSzT – 05/16/02

Felperes által feltett kérdések:

- 1. Megerősíti-e a Szakértő Testület, hogy felperesek 2017. január 23-án kelt előkészítő iratában megjelölt egyéni eredeti felperesi szövegeket, szövegrészeket, sajátos szöveg címet, illetve jellegzetes alakot (a továbbiakban: „felperesi szövegelemek”) az alperes átvette a fenti előkészítő iratban megjelölt saját szövegeibe, ezáltal pedig az alperes végrehajtotta a felperesi szövegelemeknek az előkészítő iratban megjelölt felhasználását?**
- 2. Amennyiben a felperesi szövegelemek felhasználása jogosulatlanak minősül, úgy erre az esetre állapítsa meg a Tisztelt Szakértő Testület, hogy az alperesi gazdagodás mértékének a felperesek 2016. augusztus 25-ei beadványában szereplő háromféle számítási módszer szerinti kalkulációja helytálló levezetést tartalmaz-e, illetve hogy a felperesi számítási módok a gazdagodás indokolt mértékének meghatározására alkalmasak-e.**

Az eljáró tanács szakvéleménye:

Előjáróban az Eljáró Tanács leszögezi, hogy a 2016. június 13-án kelt szakvéleményét fenntartja, azt a fenti, különösen az 1. kérdés megválaszolásakor irányadónak tekinti.

Ad 1. Megerősíti-e a Szakértő Testület, hogy felperesek 2017. január 23-án kelt előkészítő iratában megjelölt egyéni eredeti felperesi szövegeket, szövegrészeket, sajátos szöveg címet, illetve jellegzetes alakot (a továbbiakban: „felperesi szövegelemek”) az alperes átvette a fenti előkészítő iratban megjelölt saját szövegeibe, ezáltal pedig az alperes végrehajtotta a felperesi szövegelemeknek az előkészítő iratban megjelölt felhasználását?

Felperes a felperesi szövegeket három kategóriába sorolta és így csoportosítva kérte annak megállapítását, hogy a felperesi szövegeket alperes átvette. A kérdés megválaszolásánál felperes 2017. január 23-án kelt előkészítő irata mellékleteinek struktúráját követjük.

1.1. Alperesi marketing anyagokban való felhasználások – F/23/1. Sz. melléklet:

Az F/23/1. sz. mellékletben számozottan felsorolt szövegrészek három csoportba oszthatók: (i) alperes szó szerint átvette felperes szövegrészeit; (ii) tartalmi átvétel; és (iii) „elérhető és letölthető volt” a honlapon.

Ad (i): Szószerinti átvétel:

A szószerinti átvétel két csoportba osztható. Az egyik, amikor azáltal hogy alperes szó szerint felhasználja felperes szövegrészeit szerzői jog értelemben egyértelműen megállapítható a felhasználás. Ezek az 1., 2., 3., 4., 5., (ezzel teljesen megegyeznek a 7., 8., 21. és 27. pont alatt összehasonlított szövegrészek), 9., 12., 13.1., 13.2., 13.3.; 22. alatti szövegrészek.

A másik csoport szószerinti átvételek körében, amikor ugyan szószerinti átvétel megállapítható, de a felperesi szövegrészről - tekintettel az átvétel terjedelmére - nem állapítható meg egyéni eredeti jelleg és ennél fogva szerzői jogi felhasználás sem. Ezek a 6., 10., 11., 13.4., 14. és 15. alatti szövegrészek.

Ad (ii): Tartalmi átvétel:

Utalva a 2016. június 13-án kelt szakvélemény II. pontjára, különösen annak 1. alpontjára, az Eljáró Tanács ismét leszögezi, hogy egy szerzői műben megjelenő ötlet vagy elgondolás felhasználása és saját formába öltése nem minősül szerzői jogi felhasználásnak. Így a tartalmi átvétel nem tekinthető szerzői jogi felhasználásnak és így szerzői jog jogsértésnek sem: Ezek a 16., 17., 18., 20., 23., 25. és 26. pontok.

Ad (iii): Alperesi honlapon elérhető és letölthető:

Ezek a 19. és 24. alatti szövegrészek. A honlapon való hozzáférhetővé és letölthetővé tétele egy szószerint átvett szövegnek is szerzői jogilag felhasználásnak minősül. A tényleges egyezőséget az alperesi honlapon megjelent szövegek hiányában megállapítani nem tudjuk, mert az összehasonlítást az F/23/1 melléklet nem tartalmazza ezen pontoknál.

1.2. Alperesi meditációs szövegekben történt jogosulatlan felhasználás

(i) Felperesi F/20 melléklet alatt csatolt szöveg összehasonlítása alperesi F/19 alatt csatolt alperesi szöveggel:

Az eljáró tanács álláspontja szerint a fenti mellékletekben kiemelt szövegrész kezdete nem egyéni eredeti jellegű, az a meditációs gyakorlatban általában használt bevezető szöveggel megegyezik. A „*Belső szemeid előtt megjelenik egy kicsi láng.*” mondatról kiemelt szövegrésznél megállapítható az egyéni eredeti jelleg és az is, hogy alperesi szöveg a szövegegyezésre való tekintettel felperesi szöveg felhasználásának minősül.

(ii) Felperesi F/26 melléklet alatt csatolt szöveg összehasonlítása alperesi F/25 alatt csatolt alperesi szöveggel:

A két szöveg közötti olyan mértékű az azonosság, hogy itt alperes teljes terjedelmében felhasználta felperes szövegét. Nem változtat ezen a tényen az sem, hogy alperes egyes helyeken felperes szövegéből kihagyott részeket. Tekintettel arra, hogy az ilyen rövidítéseknél sem saját szavaival foglalta össze alperes felperes szövegét, hanem csupán felperes szövegéből egyes részeket kihagyott, ez a módszer felperes szövegének átdolgozását eredményezi, ami szerzői jogilag szintén engedélyköteles felhasználásnak minősül [Szjt. 17. § f) bek.].

1.3. Niomé, a Pókkirálynő, mint az Szjt. 16. § (2) és (3) bekezdésének jellegzetes műcím és jellegzetes alak felhasználása

Mint ahogy azt az eljáró tanács a 2016. június 13-án kelt szakvéleményének II. 5. pontjában kifejtette, amennyiben *Niomé, pókkirálynő* nem egyfajta „szakrális létező”, hanem felperes műveiben szereplő irodalmi karakter, akkor mint olyan élvezi az Szjt. 16. § (3) bekezdésében

lefejtetett védelmét a jellegzetes karaktereknek. Ugyan az Szjt. szövege azt mondja, hogy a jellegzetes karakterrel kapcsolatban a szerzőt a kereskedelmi hasznosítás (merchandising) joga illeti meg, de a jogirodalom szerint ez a védelem kiterjed a jellegzetes irodalmi karakter más műben való szerepeltetésére is. Azaz a jellegzetes irodalmi karakter más műben való szerepeltetése is engedélyköteles felhasználásnak minősül.

Az Szjt. 16. § (2) bekezdésében lefejtetett cím védelem, aminek értelmében a szerző engedélye szükséges a mű sajátos címének felhasználásához is, *Niomé, pókkirálynő* esetében nem áll fenn, mert ha Niomé pókkirálynő felperes jellegzetes irodalmi karaktere, akkor mint olyan részesül védelemben az Szjt. 16. § (3) bekezdése alapján, ha pedig „szakrális létező”, akkor pedig nem jellegzetes cím.

Ad 2. Amennyiben a felperesi szövegelemek felhasználása jogosulatlanak minősül, úgy erre az esetre állapítsa meg a Tisztelt Szakértő Testület, hogy az alperesi gazdagodás mértékének a felperesek 2016. augusztus 25-ei beadványában szereplő háromféle számítási módszer szerinti kalkulációja helytálló levezetést tartalmaz-e, illetve hogy a felperesi számítási módok a gazdagodás indokolt mértékének meghatározására alkalmasak-e.

Felperes által a gazdagodásról leírtakat az eljáró tanács az alábbiakban pontosítja. Felperes állítása szerint a „felhasználással elért semmilyen típusú bevételből nem vonható le költség” (ld. 2016. augusztus 25-én kelt felperesi bizonyítási indítvány és kereset összefoglalás). Ezzel kapcsolatban az eljáró tanács megjegyzi, hogy a „gazdagodás mértéke meghatározásánál a jogsértőnek a jogsértéssel összefüggésben elért teljes bevételéből (nettó árbevétel) kell kiindulni, és abból – lévén szó objektív jogsértésről – levonhatók a tényleges, igazolt költségek. Ezek között értelemszerűen a jogdíj nem szerepelhet. Ha tehát a jogsértés a bevétel és a költségek összevetése alapján veszteséget eredményezett, vagy „0 szaldós”, a jogsértő csak a jogdíjat köteles gazdagodás címén megtéríteni. Ha a költségek levonása után még marad gazdagodása, arra a szerző igényt tarthat.”¹ Tehát a gazdagodás mértéke nem minden esetben felel meg a jogdíj mértékének, annál több lehet, viszont annál kevesebb nem.

Az eljáró tanács a gazdagodás konkrét mértékéről nem nyilatkozik, az alábbiakban csak a felperes által alkalmazott három számítási módszerrel kapcsolatos véleményét fejt ki.

2.1. Bevételearányos jogdíj

Az eljáró tanács megállapítja, hogy a piaci gyakorlatban az ilyen típusú előadásoknál az 5-10%-os jogdíj nem eltűzött.

¹ Gyertyánfy i.m. 581. old.

2.2. Átalánydíj alapú számítás

Ezzel a számítási módszerrel kapcsolatban az eljáró tanács megjegyzi, hogy egy közreműködőnek a személyes közreműködéséért kifizetett összeg nem csak szerzői jogdíjat tartalmazza, hanem a személyes közreműködés ellenértékét is. Azaz nem a kifizetett teljes összeg tekinthető a szerző jogdíjnak.

2.3. Webes letöltési díjalapú számítás

Az eljáró tanács szerint a letöltések alapján - amennyiben a jogsértés igazolt - a szerző a foglalkozások és a hírlevelek mellett mint külön felhasználási mód alapján jogosult a gazdagodási igényt érvényesíteni. Ebből következően ez a számítási mód nem az előző két számítási mód helyett alkalmazandó, hanem azzal párhuzamosan. Nem támasztja alá a felperes, hogy mire alapozza a 14.000 alkalommal történő letöltés számítását.

Budapest, 2016. február 22.

dr. Szilágyi István
a tanács elnöke

dr. Lendvai Zsófia
a tanács előadó tagja

Érsek Nándor
a tanács szavazó tagja